

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան 12 ֆր.
Վեցամսեայ 6 «

ԱՐՏԱՍՏԱՆՄԱՆ
2 րիւ մեկ ծաւառով
Տարեկան 14 ֆր.
Վեցամսեայ 7 ֆր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 տղ.
Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԻՍԻ

— 0 —

Մանուկան տղը
20 տարեկան

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍՏԻ

Rédaction du journa

„Iragvounk“

V A R N A (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

— 0 —

Կրտսիւնիս
չեմ տրոխ

ԲԱՐԻՁԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ

(Շար. 60րդ. քիւնէն)

Ուղղամտութեան, բարոյականի
և ամուր նկարագրի բացակայու-
թիւնը եղաւ պատճառ այսօրուան
լաբիրինթոսին, զոր ստեղծեցին
մեր աշտոտսմանի Գրադէտ-գոր-
ծիչները անխղճօրէն:

Ամեն անգամ որ առիթը ներ-
կայացաւ տառնց՝ եղբայրակցի մը
երեսին աղտոյի շարտելու, ամեն
սրբութիւն, ամեն պարկեշտու-
թիւն մէկդի թողած, բառարտն.
ներու մէջ տակաւին մուտ չը գը-
տած նորանոր աղտոտ բառերով
պատուաւիրեցին մէկ զմէկ և զը-
լու ծռեցին մէնչեւ իսկ իրարու
անհատական կեանքը մերկացնելու
էն մեծ ստորնացումին:

Ու դժբաղդաբար այդ լիրբ դե-
րին մէջ, ունեցան իրարու մէկէ
աւելի ըսելիքներ մեծ մասամբ շի-
տակ. այնպէս որ զիրենք ունեւն.
դրելու մեծագոյն դժբաղդու-
թիւնը ունեցող անկախ հասարա-
կութիւնը հարկադրուեցաւ ամե-
նուն ալ իրաւունք տալ, իրարու
կեանքը որակող սոքա աստուծո-
թեանց առթիւ:

Եւ սակայն լսող ու տեսնողը,
միայն մենք չեղանք: Ճիւղալային
հետապնդումներով մեր ամեն մէկ
շարժումին հետեւող կարծիք Սուլ-
թանն ալ տեսաւ այս ամենը ու
արեան բնմէն խորին հրճուանքով
գիտեց պրկումը մեր միւս թիւին
ալ:

Տեսաւ որ արտասահմանի
հայ Գրադէտ-գործիչներ մոռցած
հանրային կարծիքը ինպատու ի-
րենց դատին բռնկեցնելու նուիրա-
կան պաշտօնը, զիրար աղտոտե-
լու, զիրար անուանարկելու կա-
տաղութեան լուսնոտած, կընեն՝
ինչ որ կընան ընել, իրարու ուժ
չեզոքացնելու և այսպէսով մէկ
մէկու աստիճան՝ կապարիւնէն ալ
վար տեկրի մը լիցնելու համար:

Տեսաւ, այո՛, որ այդ թռչու-
թեան աննպատակօրէն ուղղուած
հարուածներ երբեք չեն կրնար
հասնիլ իր մարմարէ գէմքը եր-
կիւղի որոշ գծերով ակօսելու մեծ

թափին. ընդհակառակը՝ պող-
գնդակներու պէս կիլնան անո՛ք
իր ոտքերուն տակ, առանց ան-
հանգստութեան պզտիկ նշան մը
թողելու իր երեսին վրայ:

Եւ ոչ ոք մտածեց այս ընդհա-
նուր աղէտին առաջը առնելով,
կարծիք գաղանին խնդումը փորը
թողուլ. ընդհակառակը՝ ամեն
իր կողմանէ նոր շեշտեր ներշնչեց
անոր խօլ քրքիշներուն:

Առէ՛ք Չերազը, ու պիտի տես-
նէք աստիճանական անկումը անց-
եալին մէջ յարգուած այդ խղճա-
միտ դործիչին, որ կը ներէ աշ-
տար ինքրին՝ անհատական էջեր
ստորագրելու ստորին փորձութիւ-
նը:

Տակաւին շատ թարմ է փոր
խաղցնող Զիպայի մը ունեւնին և
անոր բոլոր յարակից պարագանե-
րուն յիշատակը, որ դժբաղդա-
բար աղտի թիրտեր միայն թո-
ղուց շրջանէն էջերուն վրայ:

Եւ թափը պայքարին՝ զոր մը-
ղեց անիկա, Արքիտարի մը և կամ
Չօպանեանի դէմ, անյապօրէն ըմ-
բռնելով մանաւանդ օտար լից-
ուով-անձնական կիրքեր զոհացնե-
լու գոհիկ հաճօքը, ամեն ոք
տեսաւ թէ՛ ինչ զուգորթափի մը
վրայ նետեց զինքը:

Ու ոչ ոք ազատած է դեռ տը
խոր տպաւորութեան անոր՝ կա-
տարած դերին՝ Չօպանեանն ու
մանաւանդ իսկէնտէրի պէս պատ-
ուաւոր մէկը զգեստներու խնայիչ
իրարանցումին առթիւ, զոր միտին
տարտած ու անհասկանալի Փառ-
զի մը մէջ ինք ալ իր կողմանէն
նուիրագործեց օգոստ. 2 ի յայ-
տարարութիւնովը:

Առէ՛ք երեք տարի առաջուան
«Անահիտ»ը և այսօրուանին հետ
բաղդատելու ցաւագին համբերու-
թիւնը ունեցէ՛ք:

Չօպանեան երեք տարի առաջ
պզտիկ էս մը միայն ունէր, որ
բիշ մը կապառնար իր անունին.
այն ատեն, այդ անհաճոյ էսիկին
քով կը գնէր սակայն բազմազան
համադրանքի ալ, որոնք՝ պէտք է
խոստովանել թէ, սոհմանուած է:

ին գոհացնելու է՛ն գոհարահաճ
ճշակներն անգամ:

Իսկ այսօր Բարութեան բաշ-
խիչը՝ լուսնոտած դեր մը երե-
ւոյթը առած, չը թողոր աղտոտ
բառ, որ չը ցանէ իր լայնարձակ
էջերուն մէջ:

Երկու անառակներ Ռոմէքո
ռոմքը առաջնորդելու պատմու-
թիւնը՝ այնքան լիջօրէն ծեծուած
իրմէ և Գարթեւեանէ մը, վարա-
գոյններուն է՛ն աղտոտը ու է՛ն
ղղուելին էր, որուն ետին Չօ-
պանեան կը պահէ եզեր իր բն-
թերքներուն համար, ամենէն
վիթխարի պատրանքը:

Գարթեւեանի երեսին գէշ բառ
մը նետելու անգոյսով մարմտով,
«ամեն բառ շինուած է պարծառու
թեան համար»ի վարդապետու
թեան ջատագովներէն օտարակա-
նի մը վկայութիւնը օգնութեան
կը կանչէ և կոչուութեան հաս-
նալ խոշորութեամբ մը վերջապէս
«կզկանք» բառը կը փակցունէ
իր հակառակորդին ճակտին:

Հոս անտես կ'առնուի՝ սակայն,
Չօպանեանի կողմէն, երկու ազգե-
րու՝ Հայուն և Ֆրանսացիին մը-
տաւարական կարողութեան տար-
բերութիւնը եւ սա կարեւոր պա-
րագան թէ՛ ինչ որ Ֆրանսացիին
համար ներքի է, նոյնը չէ Հա-
յուն համար, որ պէտք ունի տա-
կաւի շատ երկար տարիներու,
աստիճանական զարգացումով հաս-
նելու համար վիճակի մը, ուր կա-
րենայ ունկնդրել նմանօրինակ
մոռնաւոր խօսքեր, առանց բան
մը կարեցնելու իր զգացումէն:

Բայց եւ այնպէս Չօպանեան
գտած էր իր վարպետը:

Ու իրաւ, կը հարցնենք. Գար-
թեւեան՝ այդ անզուգական քֆրո
ղը, իր հաշակաւոր խորագանով
ցոյց չը տուա՞ւ արդեօք թէ ինք
իրաւունք ունի վայելելու հայհո-
յութեանց տաղանդաւոր վարպետի
տիտղոսը անպայման կերպով:

Բացատրութիւններուն վրայ՝
ուր անկողինը Չերազի մօքի ան-
գրնդային պարտադր խնդրի պը-
տոյա տուած էր խելք Գարթե-
ւանին և ուր Երուանդ Օտեանին
քիթին չափ մեծ Մ'ով միջակ մը

ըլլալը նշաւկուած, հայ լեզուն
բան մը չունի աւելցնելիք, եթէ
սակայն ինք՝ Գարթեւեան չ'աւել-
ցունէ:

Ես չեմ կարծիք թէ՛ քֆրիդո
վարժ այդ բերանը, որ սակայն
պէտք է խոստովանել թէ շատ գե-
ղեցիկ կը քֆրէ, դադրի ծորել
ուրիշներ ալ, որ բոլորովին նոր
ու չը խուած ըլլալու առաւելու-
թիւնը ունենան:

Հապա ինչ ըսենք «աղտոտ խօսք»
վերնագրով, անձնական խոր ա-
տելութեան ու հաշուուած վերա-
պահումներու կաշկանդումներով
չլթալուած պրակին, որ ի դո՛ւր
կը փորձէ ասպետի հովեր առնել
ու բարձրանալ մինչեւ հոն՝ ուր
Յիսուս տեղ մը գրուեց է Աստու-
ծոյ քովիկը:

Բարեգործ հարուստի մը հաս-
ցէին ուղղուած անպատկառ հայ-
հոյութիւնները եւ պապական
գտնելու վիժուկ տաղանդը բաւա-
կան են զինքը այդ բարձրութիւն-
ներէն վար քաշելու եւ զննելու ալ
քօլի տակաւին բով, ուր ի հարկէ
Երուանդ Օտեան պէտք եղածէն
աւելի թելադրական ներշնչումներ
կուեննայ իր գրական տնունը շի-
նող երգիծանքներուն համար:

ԴԵՍ ՈՒԴԵՆ

(Շարունակելի)

ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՎԱՍԱՐԱՆ

Ա.

Կիրակի օրը վերետիկի Միւթար-
եան Միաբանութիւնը տօնեց իր հիմ-
նադրին՝ Մեծն Միւթար Արքաճօր
Չրդ. Դարապարձը: Այս դարադարձը
Ս. Ղազար կղզեակին մէջ չէ միայն
որ սահմանափակուած կը մնայ. Մը-
թիւթար Արքա հօր երկհարիւլամեայ
տարեդարձը է միանգամայն տարե-
դարձը այն անձնաւորութեան, որուն
հայ ազգը առ յաւէտ երախտապարտ
պարտի մնայ, տեսնելով անոր յիշա-
տակին մէջ մեր երկրորդ կամ աւելի
ճիշդ ճշմարիտ Լուսաւորիչը. ընդ-
ունայն պիտի պրպտէինք մեր յիշա-
տակարարներուն մէջ Միւթարայ ը-
րածին համահաւասար բարերարու-
թիւն մը: Միւթար եղակաւ ու գիւ-
ցազնական դէմք մը կը մնայ որուն
նմանը ուրիշ ազգերու մէջ իսկ հազ-

ուսուցիչ է :

Մարդ մը որ այն ատենը սովորաբար ու նախապաշարմանց մէջ մըրափող Սեփականութեան ծնի, միայն միայնակ առանց զբաղման, առանց նայն իսկ իր օրական ապրուստը ապահոված ըլլալու, եւ որ աւելին է հակառակ զինք չըջապատող ու ամեն վայրկեան իրեն խոչնդոտ եղող անհամար դժուարութեանց զոր յաւիտենական նստիւնները գիտէ յարուցանել ամեն դարձ մէջ, մարդ մը, այո՛, միայն միայնակ կը յաջողի, հետադարձութեամբ մը որ մարգարէութեան կը մօտենայ, հիմնադրել իր ծրագրած ազգայնութիւնը ուսուցանուէր միայնակութեամբ :

Պատիւ ու պարծանք այն ազգին որ այսպիսի անձ մը ծնելու բաղձը ունեցած է :

Միւսիւսայն ատենը մեր ազգային անկախութիւնը կորսնցուցած էինք, ու վտարանդի, անհամար բնասնիքներ օտար ամբարձուքի կը թափուաւ ինչպէս, ապաւնող սուրբէ մտաւարտ ազատած, բովանդակ հայութիւնը, յուսահատութեամբ ու անուսուցութեամբ մէջ կը տատանէր, ազգին գրականութիւնը ու պատմութիւնը վանքերու խոր նետուած զբաղմունքներէ զբաղւորուելու մէջ կը սահմանափակուէր, ինքզին, կարգ մը լատին Ունիւրդիւն հայրերու ջանքովը անհասկանալի լինելի մը հասած էր :

Ահա անկումը, յուսահատութեան, սովորութեան չըջանին մէջ է որ իրր ըստեան իր փրկագործ աստղը, Միւսիւսայն ու իր աշակերտները կը հասնին ու կառավարչեն ազգը զէպի հաստատ նպատակը :

Հայ ազգը իր երկրորդ գոյութիւնը, իր ճշմարիտ գոյութիւնը այդ Սեփականութեան միայն կը պարտի, ու Հայ Յեղափոխութիւնը ճշիւ կրկնի այն օրէն ուր Միւսիւսայն իր 9 արբանեակներուն հետ Պոլիս, Քրանաս կան զեպանատան Սէն Լուի եկեղեցւոյն մէջ Միւսիւսայնութիւնը կը հիմնադրէր, ուստիով, ցուպը ձեռքը, հաստարի մնալ իր կրթական ու անձնութեան գործին :

Միւսիւսայն հիմնադրած Միւսիւսայնութիւնը անհունօրէն կը տարբերէր

մինչեւ այն ատենը մեր մէջ գոյութիւնը գտնող այն անհամար միայնակութիւններէ, որոնց գործունէութիւնը կը սահմանափակուէր ուրիշներու նուէրներովը ուստի պիտի ու յօրանջուէր, ու անկ երբեմն ալ ազգութեան զբաղմունքին մէջ, Հիմնական տարբեր էր Միւսիւսայն գիտաւարտութիւնը, երբ իր միայնակութիւնը կը հիմնադրէր, Միւսիւսայն գործի ձեռնարկած է ազգին վերակենդանացումը, ազգային գոյութեան ճշմարիտ զարթոնքին հետապնդելու հաստատ նպատակաւ, ու խոստովանելու եւք թէ իր այս ձեռնարկութեանը ու կանխատեսութեանը մէջ Միւսիւսայն յաջողած է հիմնադրել ու զգլխի կանխատեսութեամբ մը, իրաւ ալ, երկու հարկեր տարինք մինչեւ այսօր, Ս. Ղազար կղզեակը եղած է այն նշանակալի անշէջ հուշ, ու Միւսիւսայնները անոր անշէջ ինքնութեան զինքը ցուրեկ անընդհատ հսկող վտանգներու անհանգիստ մօտեղ ազգի մը կեանքը ու անկախութիւնը ու պարծանքն են, Ս. Ղազարու պաշտելի մենակեացները, իրենց ձեռքով իսկ զարկնելուն, ստեղծագործիչին հայ ազգին անկախ գոյութիւնը տեսլական չըջանալի մը մէջ, սպասելով որ օր մը ազգը իրապէս անկախանայ :

Հայաստանի կանխատեսութեամբ մը, Միւսիւսայն իր ստեղծագործ Միւսիւսայնութիւնը հիմնեց, հաստատուեցաւ հետեւ կործանարար լուծէն ու անոնցմէ որոնց վերադարձմանը հետապնդել կառավարչէր :

Ազգին ճշմարիտ ու միակ Լուսաւորիչը ըլլալու սահմանուող բաւական գերազանց կարողութիւններով օժտուած էր, ըմբռնելու համար թէ թուրք լուծին տակ ոչ մէկ բան տեսական կը մնայ, բնական էր Միւսիւսայն որ անհրաժեշտօրէն պարտ էր զգուշանալու իրենց իր ազգակիցներէն, ստեղծագործ շարժումներուն մէջ չնկղուելու համար :

Արտակարգ հայրենասիրութիւն, որ կուխտէ անձնութեան լուսաւորութեանը անոնց ջանքով տարբարութեամբ կը հաւանուէր, որ մեծ գործիչը, որ ճշմարիտ բարեբարը նոյն ապերձակութիւնը իր ճամբան ունէր :

գէտ չէ գտած :

Կորովը, համբարաւորութիւնը ու զօրազգացած ազգի մը հարկաւորութիւնը մանաւանդ սրտաւարդեցին Միւսիւսայն ու իր արարականները իրենց սկսած գործը յառաջ վարելու :

Գերաշնորհ Արքայ Տոնապալ իւր ձեռք ախար ճշմարտագործում են սակայն, Ազգը կրցաւ հասնիլ զարգացումի այն աստիճանին, ուր վերջապէս կամեցաւ զինք չըջապալ լուծել թոթովի փորձելու, Մեծք ալ ազգ մը ենք, ազգակով :

Այժմ, յիշատակութեան արտապնդող ու վրէժխնդիր շնորհը ամենքնուալ սրտերուն լարելը կը թրթռացնէ, ու չորսնալով հանդերձ որ վերջին տարիներս, Յեղափոխութիւնը ազգին զօրազգացութեանը պատճառ չկատուեցաւ, ու յիշատակութեան տապալակը անշէջ որ զառապարկին մենաշնորհը տակաւին կը մնայ, գուցէ հետեւ չըլլայ սակայն այն ատենը որ ազգին ճշմարտապէս անձնութիւնը ու զարգացած երիտասարդութիւնը գործի պիտի անցնին ու ջանալ ազգը առաջնորդել այն նպատակին առ որ ճշմարիտ Միւսիւսայն ու իր Միւսիւսայնութիւնը :

ԹԵՂԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մեր մասնաշարքը քրակցէն

Սօփիա, 27 օգոստ.

Ուրբաթ կէս օրէն զինի Սօփիայնի վերջապէս ազատական նախաբարութեան զէմ արքունիք ամբաստանութեան խնդիրը հետեւեցաւ իրենց արքունիքին ի վերջոյ՝ Ռատոսլավովի նախաբարութիւնը—բայց ոչ արդիւն, չորսը միայն, ի վերջոյ, Ռատոսլավով, Թօնչէլ Է. Թէնչէլ, միայնակ Նաչէլի, Փէնչէլ Է. Վաչէլ զորս ձեռքուցան իրեն անպարտներ, Փափիրգովին համար շատ քիչ խառնեցաւ, եւ ո՞վ կը համար ձակի արդէն խօսիլ, խօսողներն ալ յայտնի մարդիկ են, վարչականութիւններն են :

Ինչպէս միշտ գրած եմ, սոյն խորն

զիր իր նախնական կարեւորութիւնը կորսնցուցած էր արդէն շատ կանուխէն, երբ նախորդ փոխանակ տարազ նախարարութեան զէմ ուղղուեցաւ, ասոր համար ալ անակնկալ մը չէր ժողովին այդ կողմնակի օրոշումը, Հակառակ քուէ տուին Սթամպուլի խոստանին ու Փէթրովիտսկի, նախաբարութեան ալ միայն Գարալէյով քուէ տուաւ, միայնակ բոլորովին բացակայ, ինչո՞ւ արդեօք, անոր համար որ իրենք ալ գիտեն անիրաւութիւնը, թէ վրէժխնդրութիւնէ կը զգուշանան, ինչ ալ ըլլայ սակայն արդի նախաբարութեան է, որ կամբաստանէ նախորդ նախարարութիւնը եւ ոչ թէ միայն Գարալէյով :

Քուէարկութեան արդիւնքը շատ նշանակալի է, օրինօք Ներկայից 2/3 մասին ձայնը պէտք է այսպիսի պարագայից մէջ, 3—4 ձայնի շուռելով թեմաք հ. զիւ վաստակեցաւ կառավարութիւնը, թէ չէ մեծ անկում ու խոստատակութիւն, թերեւս այս ալ չըլլար, եթէ սկիզբէն մէկ քանի մասնաւոր նիւտեր չունենային կուսակալները :

Ինչ որ է, ըսենք թէ առայժմ վատեղեցաւ կառավարութիւն, նայինք ուր պիտի լանդի գործը՝ շատ իրարանցում մակեղանական խնդրոյն մէջ ալ, բայց գաղափարը ազատ, ինչ գաղափարները :

Այդ օր առաքաւորն որոշուեցաւ Է. կառավարական ընդհանուր գաղափարը Մայիսով փաստաբանին ինկուքուէն, զոր մերկեց պարուն անհանգիստեցութիւնը պատճառարանելով, շարքի նոյն մէջ չընդունուեցաւ հրաժարականը եւ Սօփիայնի իր քուէով նորէն անոր յանձնեց ամբաստանիչի զերը օգնական տալով Տր. Հոնչէլ, նոյնպէս ծաօթ փաստաբան, օրակաւ ալ 20 օրին ֆր. ցվելով գործին :

Օրինական սահմանի մէջ մասն հիմայ խնդիրը, ժողովին որոշումը պիտի հաղորդուի գաղափար նախաբարին, որ սա ալ օրինական ձեւակերպութեանց եւ միջոցներու գիտէ ի գործագրութիւն :

Անոնքն առաջ կուսակալ քննիչ մասնագործ մը պիտի որոշուի կազմ

ԹԵՐԹՕՆ «ԻՐԱՆԻՆԻ»-Ի (1)

ԳՆՈՒՆԻ

(ՅԵՂԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՍԵՐԷ)

—Իրաւ է, կուսակցութիւններն ալ ունին իրենց բարեբար ազգայնութիւնը ժողովուրդներու յառաջդիմութեանց մէջ, կրկնեց ձեռնարկը, բայց երբ ժողովուրդ մը կը գտնուի ճակատագրական այսպիսի անողորմ ճգնաժամի մը հանդէպ, ըստ իս, այդ սղին ոչ թէ վերականգնումի մը վեր պիտի կատարէ, այլ իր բովանդակ ուղղութեան մէջ, հակառակութեան ընթացքի մը հետեւելով, պիտի քայքայէ, պիտի կործանէ ամեն բան : Կուսակցութիւնները հակառակ ուղղութիւններ ունեցող ալիքներու պէս են, ապառաժ թումեր պէտք են անոնց առջին, եթէ ոչ անոնց վտանգ զարհուրելի է : Արդ, մեր երկու ազգերը կրցած են կանգնել այդ ապառաժ թումերը : Կարծեմ թէ ոչ : Հետեւաբար օգուտ մը չունին, անանկ չէ :

Այս ճշմարիտ ու միայնակայն արտաբանական առաքելութիւնները հալած կապարի կաթիլներու պէս երիտասարդ յեղափոխականներու հոգին մէջ կը թափուէին : Որպէս որ կուգէին ծածկել, սակայն խղճի անաւոր խաթմ մը կուսակցային :

— Ըսի թէ ձեր մէջ տիրող կուսակցական կոն-

ներուն հանդիսատես եղած եմ, շարունակեց Մակեղանացի ծերունին, հետեւաբար փո՛ւճ սեղ կուգէք ինչ ծածկել իրականութիւնը : Մի ցաւիք երբ յայտնեմ թէ բանտի մէջ այնպիսի տեսարաններու ներկայ գտնուած եմ զոր չ'ուղեր անգամ յիշիլ : Ա՛խ, բանտարկեալներ ճանչցայ, որոնք կուսակցական կոնքերու գոնէրն էին : Եւ բանտին մէջ անգամ կը շարունակէին իրենց կոնքը :

— Ինչ էր ասոնց կոնքը . . . հարցուց մանկամարդ աղջիկը :

— Ինչ պիտի ըլլար . . . առաքելեց ձեռնարկը, պարզապէս կուսակցական պայքարէ մը առաջ ելած երկպառակութիւններն էին կոնքին շարժումները : Ես այն ատեն էր որ հակակցայ թէ ձեր մէջ նոյն կուսակցութիւնը մը ծնունդ առած էր եւ թէ այս նոր կազմակերպութեամբ կուսակցութիւնը շարունակաւ ամեն ջանք կը գնէր Մայր—կուսակցութիւնը տապալելու . . .

Երիտասարդները կանկարծի կարած իրարու երեսնայեցան : Մերունին հարուածը ճիշդ սրտին էր խորունկ սեղը զարնուած էր անոնց :

— Գո՛ւցէ սխալ տեղեկութեանց վրայ հիմնուած ըլլան ձեր փաստերը, վրայ բերու Գոնէրն :

— Ես փաստերու վրայ, աղիկութեանց վրայ, վերջապէս վկայութեանց վրայ հիմնուած ըլլալու պէտք չունիմ, շարունակեց Մակեղանացին, ինչ որ անսած եմ, լսած եմ, զիտցած եմ . . . ասոնք են ձեզ կը ներկայացուեմ այնպէս : Ինչպէ՞ս որ են իրենց ամբողջ ճշմարտութեանց մէջ :

— Մայր—կուսակցութեան վրայ կը խօսիք, բարի ծերունի, ընդմիջեց Սեփիւն վշտացած եղանակ

կով մը, ո՞րն է Մայր—կուսակցութիւնը : Մեր մէջ ասանկ Մայր—կուսակցութիւն անունով կուսակցութիւն մը չիկայ :

— Մայր—կուսակցութիւնը ըսելով, յարկեց Մակեղանացին, պէտք է հասկնայ այն կուսակցութիւնը որ ամենէն առաջ ժողովուրդին առաջ կը ներկայանայ իր պաշտօնական մարմինը մը, ճիւղեր, համայնքներ, մասնաճիւղեր, չըջանալիներ եւ կեդրոնական գրութիւններ կը կազմակերպէ եւ կը հաստատէ : Զիկա՞ր ձեր մէջ ասանկ կուսակցութիւն մը : Կրնա՞ք ուրանալ :

— Արդէն պաշտօնապէս կազմակերպուած կուսակցութիւն մը չէր ձեր այնպիսի կուսակցութիւնը, առաքելեց Գոնէրն, քիչ մը վերաբարձու : Հետեւաբար ոչ մեծք եւ ոչ ալ Ազգը զայն Մայր—կուսակցութիւն անունով կը ճանչնանք :

— Կը հասկնամ . . . հառաչեց ձեռնարկը, հակառակորդներն էք : Բայց ասոնկա խնդիր մը չէ Պէտք է գիտա ցրէն մէկը պաշտպանել եւ միայն տապալելու աշխատիլ : Միւսնոյն ասին պէտք է չը վերաբարձու : Գոնէրառութեան վշտացող մէկը չը կրնար օրտակար ըլլալ ոչ մէկ գործի մէջ : Ես անձնական չեմ նկատել յեղափոխական գործունէութիւնը, հետեւաբար խօսածներս ալ անձնական պէտք չէ՛ համարուին :

Մակեղանացի ձեռնարկն իր ձեռքը վերքի մը վրայ գրած էր որ նոր կը բացուէր :

Կուսակցութիւնը բաւական տեսեց : Իրիկուան զէմ ձեռնարկն մեկնելու ուղից :

— Ո՛չ, մեկնելը անկարելի է, բարեկամս, ա-

մուտն ինքնաշարժ ատենին մէկ դա-
տարէն, որ եւ պիտի նախագահէ,
եւ վերաքննութեան ու նահանգային
դատարանաց մէկ մէկ փոխ-ատենա-
պետներն, առոնք իրենց բնական
պաշտօնը պիտի վարեն Սօսականիէն
ընտրուած ընդհանուր դատարանին
կամ ամբաստանիչին հսկողութեան
ներքեւ: Մասնաժողովին տնօրէնիւրը
պիտի անուանուին իշխանէն դատա-
կան նախարարին ազաջարկութեամբ:
Փնայ լինան տեղեկագիրը պիտի
յանձնուի ամբաստանիչին, որ պատ-
րաստիւ իր տեղեկագիրը, յայտնե-
լով իր կա ծիքները, պիտի յանձնէ
վճարին յատկապէս նախագահին, սա-
ալ ի նիստ պիտի հրաւիրէ ամենէն
յոսանք վերաքննութեան եւ նահան-
գային դատարանաց բոլոր նախագահ-
ները եւ այս նիստին մէջ պիտի ընտ-
րուին կառավարական արտակարգ ա-
տենին անդամները, այս դատարանին
պիտի մասնակցին եւ վճարին յատկա-
պէս իրենց դատարանին բացի անկէ,
որ քննիչ մասնաժողովին նախագահ
կաւ:

Դատաւարութիւնը տեղի պիտի ու-
նենայ վճարին նախագահին հսկողութեան տակ եւ Սօսականիէն
ամբաստանիչին ալ ընդհանուր դատա-
խազի պաշտօնը պիտի վարէ:

Սոյն դատարանին տուած վճիռը վե-
րաքննութեան չպահանջիր, բայց ի-
րաւունք կը տրուի դատապարտեցող
ներքեւ խնդրուել, որ կընդունուի կամ
կը միջոցի Սօսականիէն եւ որ դա-
տական նախարարին միջոցաւ ալ իշ-
խանին կը հաղորդուի, ըսել է վեր-
ջումն այս մասին իշխանը, ամեն
բան կ'սխալէ Սօսականիէն:

Կալով պատիժին, 1—5 տարի չլի-
թայալով բանտ սահմանափակութեանը
ոտնակոխ ընելուն համար, 5—15 տա-
րի չլիթայալով բանտ ազգին բարձ-
րագոյն շահերը ծախած ըլլալուն հա-
մար, դատապարտեալը պիտի կորսն-
ցուի նաեւ ամեն քաղաքացիական
իրաւունքներ եւ փաստները պիտի
ստիժեն:

Ինչպէս կը տեսնուի դիւ-
րին դժուր չէ եւ դիւրաւ չպիտի վեր-
ջանայ սոյն խնդիրը՝ իսկ թէ ինչ
արդիւնք պիտի բերենայ, այս ալ
կ'սխալէ եւ աւելի քաղաքական պարա-
զայնել է, ներքին ըլլալ թէ արտա-

քին: Աստորիա, Գերմանիա, մաս-
նաւորապէս եւ Անգլիա, որ լաւ յա-
րաբերութեան մէջ են ազատական
կուսակցութեան հետ, պիտի թողուն
որ շարժախուր ի շահ Ռուսիոյ: զի
այսօր Երկրին մէջ էն զօրւոր եւ
տարածուած կուսակցութեան է եւ
եթէ քաղաքականապէս մեծի Ռա-
տակովին, որ Ռուսի մարդն է,
Պիտի սպասինք ուրիշն, եւ ես ալ
պիտի գրեմ ամեն մի գործուածքն
ու վրայ:

Այսպէս Սօսականիէն տոնոյս 16ին
վերաբացուեցաւ, երեք օր ամբաստա-
նութեան ընթացումով տնօրէն, ե-
րեք օր ալ վիճարանութեամբ, մէկ
օր ամբաստանիչի ընտրութեամբ եւ
երեկ կէսօրէն յառաջ ալ զոգոսեցաւ:

Վարդապետին չեն եւ մեր ազգային
գործին, չեն ընտրել ընտրեալ եւ վա-
րացեալ մարմին մը: Տէր Գեորգ
Հիւրմիւլերն քահանայն տեղս կը դե-
գերի եւ շատ կը փախաբի բան մը
ընելու, որ ինք ալ հոս հաստատուի,
սակայն կերելի տեսքերը, իրեն կա-
րողութիւնը չը ծանշնար եւ ոչ ալ
Սօֆիացի հայուն ընտրութեան արդիւն-
քն է եւ շիտակ ըսելով սորվելիք ալ
չունի:

Պիտի ունենանք եւ տէր Գեորգի
խնդիր մ'ալ, ա'խ, ինչի՞ր քաջից
խեղճ Սօֆիացին այս Գեորգներու ե-
րեսէն ու պիտի քաջէ. բայց յան-
ցանքը ժողովուրդին է, միայն ժողո-
վուրդին, որ միշտ յախուռն կը գոր-
ծէ եւ երբեք իմաստօրէն չարժիր:

Ապագային ալ կերելի, պիտի
վերաբացուի զպրոցը:

Վարդապետին երեսը ճերմակ, որ
իւր թուրութեամբ եւ անձնական նը-
կատուններով գործերը աւելի գեշտուց
ու քաջուեցաւ զնայ ազգը 100 ֆրէն
աւելի պարաքի տակ ձգելով միայն,
գոնէ օրինաւոր բան մը ըրած ըլլալ իւր
կուսակցական միջոցին մէջ, սփսոս
հազար ափսոս:

Լաւագոյն չէ՞ չիջնել անպարէզ Լե-
խաստաւակ չլլալ. քան թէ իջնել
ու խայտառակուիլ եւ խայտառակել
ազգն ալ:

Այս տողերը գրելիս միտքս եկաւ եւ
Շարժումն Սօֆիայի Իրազիլը, կարեւ-
որութիւն չեմ տար թէ ո՞վ է, աւե-

լի կը նայիմ գրուածքին եւ իրողու-
թեան:

Իրազիլը, որ քանի տնգամ է կը
գլէ—թողունք որ շիտակ լաւ մ'ալ
գրած չունի—վերջին իրազիլութեան
մէջ խնդիր մ'ալ այնպէս կը ներկայ-
ցէ, որ խնդրոյն ծանօթ մարդը
կարգահատի վրան եւ ասով միայն
կրնայ չափել թէ ի՞նչ խելքի վար-
քի ու բարբի տէր է:

Մեր եկեղեցոյ բակին մէջ որպէս
թէ անպատշաճ կուլ մը տեղի ունե-
ցած է սկիծի մը շարժութեան տա-
թիւ, եւ որ տնձար ներկայ էի,
ազգին դէմ հայտնայք տեղի չունե-
ցաւ, իրաւ է, որ քիչ թէ շատ
խօսք եղաւ, սկիծին ստակն ալ այս
կամ այն անձը չտուաւ ամբողջապէս,
եւ օր ցաւալին է, այնպէս կը ցու-
ցնէ, որ խօսողն ալ իբր թէ երկար
տարինից ի վեր տեղս է եւ ազգին
ստակ մը տուած չէ ու վատկածն ալ
այլուր կը վառնէ եղեր, մինչդեռ
այդ մարդ տակաւին քանի ամիս է
վեր տեղս է եւ երեւակայնուած նի-
թակահին ալ տէր չէ:

Բայց ասկէ, այնպէս գրուած է,
որ դրոսցին, ուրիշ տեղի ինչի մը վը-
րայ կ'ընայ կասկածիլ, որ ուղիղ չէ
եւ աւելին կայ, իրեն կը հարցուի
թէ ո՞վ է գրողը, ու խեղճ արագու
իրազիլ փոխանակ քաջաբար լսելու
որ ինքն է գրողը, ուրիշին վրայ կը
նետէ: Ինչո՞ւ արդեօք, ասկէ աւելի
վատութիւն կ'ալ:

Բայց ես չեմ գործնար, փոքրոգի
մարդիկ ուրիշ ընթացք չեն կրնար
ունենալ, կը ցաւիմ միայն թէ ին-
չո՞ւ համար մեր լրագիրը շատ անգամ
կը խաբուի ու ամեն գրուած կը
հրատարակուի:

Եւ րոպայի մէջ իրազիլից յայտնի
մարդիկ են, ժողովուրդ գրեմք կը
ծանշնայ ու փոխադարձաբար, ինչո՞ւ
չ լլայ մեր մէջ ալ, որ նոյն իսկ լը-
րագիր մը նիւթական եւ բարոյական
չափ կը պահանջէ:

Ինչո՞ւ չունենայ իրազիլի մ'ալ
ճշմարտութիւնը խոստովանելու չափ
բարոյական քաջութիւն եւ ինքզինք
ազատելու համար ուրիշին վերադրէ
գրածը:

Միթէ ասկէ աւելի ստորնաթիւն
կ'ալ, բայց չեք ինչ ծածուկ, որ ոչ
յայտնեցի:

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԻ

Պ. Էլմասեանի թիւ 61 «Իրաւուն-
ք»-ի մէջ Վիտէ մը Պուլկարաշայրուն
վերնադրի տակ գրած յօդուածին ինչ
ինչ կէտերուն համաձայն չըլլալս հրա-
պարտուեալ յայտարարելու ի հարկէ ոչ
այնքան հոգեւոր գործիքներ մէջ կը
գտնուի միայն միւլերոյն թերթին աչ-
խատակիցնէն մէկը:

Դրոշակեան սովորները սանձելու
համար իր գաւ ծ միջոցն է, որ բա-
ւական լայն անջրպետ մը կը բանայ
իր եւ իմ միջեւ:

Հրապարակագրի պարտականու-
թեանց շարքը եւ ոչ մէկ կէտի մէջ
ենթարկուած է երկուրի հեռապատ-
կերներով, ժողովուրդը անարկելու
ձախոյ թելադրանքին, անիկա կար-
ծանագրէ միայն իր համոզումները, կը
տրամաբանէ, կաշխատի մարքերը չինի
ու աշխատով հասնիլ վերջնապէս իր
բաղձանքներուն:

Երկուրն ու սպանալիքը շատ շատ
մէկի տեղ տասը սովորներ կ'ստեղծեն
որ աւելի սեղմ գծով ու աւելի խոհա-
կան միջոցներով ի գործ դնեն իրենց
նպատակը, եթէ ունին: Արտատա-
կան դարմանը ժողովուրդը ազնուա-
ցնելուն մէջն է, ինչ որ հրապարա-
կագրին ալ է'ս տուածն ու է'ս նոյն
րական պարտքը:

Ու յետոյ, թողով որ մեր ներքին
գործերուն վրայ օտարին միջամտու-
թիւնը հրաւիրել է'ն ձախող գործն
է, որ կրնայ ընել մարդ իր հանրա-
յին կեանքին մէջ, կը հարցունեմ Պ.
Էլմասեանին, շատ անիմաստ ու շատ
ալ առաձգական չէ՞ ոստիկանապետն
իր արածուած ըլլալու յայտարարու-
թիւնը, քանի որ՝ որչափ գիտենք,
Պ. Ոստիկանապետը պէտք չունի ու-
րիշին միջնորդութեանը եւ իր դռն-
ըր բաց են ինչպէս իրեն՝ Պ. Էլմասեա-
նին, նոյնպէս եւ Մարկոսին ու Կի-
րակոսին առջեւ անխորհրդէն:

Դեւ ու Դն

ԱԶԴ

Վերջերս վառնայէն Եփրատոյ ջուղ
կոչակար — մաքրիմաճի Արմենակ Պ.
Համաժնեանի ճիշդ հասցէն կը խնդ-
րուի իմքաղութեանն ծանուցանել:

Ուրեկեց Գիւնունին: Այս գրչիքը հոս կ'ընաք:
Արդեօք չէ՞ք հաճիր:

—Սիրով պիտի ընդունէի, եթէ նիւտոմներ
չունենայի, բայց ծերունին:

—Ինչ նկատուած . . . հարցուց Գիւնունին:

—Այնտեղ թիւն է մնալս, որովհետեւ ոստի-
կաններու խաղաղութիւնը կրնայ ձեր անձին ալ
փաստ մը բերել:

Փոք աւել Գիւնունին համոզել ուղեց գիրքը:
Բոլորովին անկարելի եղաւ: Մակեդոնացին նիւ-
ղութիւն խնդրեց ու մեկնեցաւ:

Գ

Գիւնունուն Ժամը վեցն էր:
Սամաթիոյ այդ հոյակապ արտ արձանը խոր լը-
ռութեան մը մէջ թաղուած էր:

Այդ պահուն երկու էակներ արագ արագ քալե-
լով չորոցի մը տնկիւնը կեցան եւ տունին դուռը
կամացուկ մը չափեցին:

Դուռը բացուեցաւ ու այդ անձանթ էակները
ներս մտան:

Տունին մէջ երկուստադր մը կար, որ մեր ծա-
նօթ Գիւնունին էր:

—Օհ, Հրաչ, բաղադրանքից Գիւնունին, ինչո՞ւ
այսքան ուշ մտաղիք. հաստացէ՞ք որ չափազանց
երկիւղի եւ մատաւանութեան մէջ անցուցի որոշ-
եալ ժամերը:

—Ինչ ընելք . . . Ժամէ մը աւելի է որ ձեր
փողոցին վերի անկիւնը կը սպասէիք, առարկեց
Հրաչ գանգատելով:

—Պատճառ . . .

—Պատճառն այն է որ ձերունի մը կը թափա-
ռէր ձեր փողոցին մէջ:

—Մերունի՞ մը . . .

—Այո, երկայնահասակ ու յողթաբար մէկն
էր, որչափ որ կրցինք նշմարել: Ո՛հ, կր հասէր
եւ ո՛չ ալ տեղ մը կը կիսար, այլ շարունակ ձեր տու-
նին առջեւէն մինչեւ վարը կ'երթար եւ անկից նո-
րէն կը վերադառնար:

—Վերջապէս ինչ եղաւ ձերունին. հարցուց
Գիւնունին:

—Այդ երկարատեւ թափառումներէն-յետոյ, ս-
աւա զլուին եւ հեռացաւ: Հեռեւաբար պաշտա-
կը, զոր պահած էինք աւերակին մէջ, դուրս հա-
նեցինք ու աճապարեցինք հոս գալու:

—Ո՞վ գիտէ . . . միմիջեց Գիւնունին:

—Հիմակ պատրաստութիւնները պէտք է շու-
տով յառաջ տանինք, յարեց Հրաչին ընկերացող
մարդը, որ բոլորովին լուս կը մնար մինչեւ այն
ատեն. Ժամանակը կը հասնի:

Գիւնունին դառն կերպով ժպտեցաւ:

—Եթէ ինձի մնար, հիմակ, հիմակ կուզեմ
ամբողջ Պոլսը կրակի տալ. բայց . . .

—Այո, այդ է ամենէն վճարան քայլը, չե՞-
տեց Հրաչ: Միայն թէ մօր հակառակորդներու բա-
նած ընթացքն է որ երկուրդ մը կը պատէ զիս:

—Բէ՛հ, երկուրդ բան մը չիկայ. . . արդէն
մեր հակառակորդները վարկաբեկ եղած են հրապա-
րակի վրայ, առարկեց Հրաչին ընկերացող մարդը:
Եթէ յաջողինք այս ցոյցը կազմակերպուած գրո-
թեամբ գործադրելու, ա՛ն ատեն աւելի կը գիւ-
րանայ այդ վիթխարի կարծած մարմինն ան-
կումը:

—Բայց գիտէ՞ք թէ մեր հակառակորդները պիտի

ջանան ամեն կերպով խոչնդոտներ յարուցանել,
որպէս զի մեր կազմակերպած ցոյցը վիթի, ըսաւ
Գիւնունին: Աւելի աղէկ չէ՞ր որ կեդրոնական կոմի-
տէն նախապէս անոնց աջակցութեանն ալ գիմէր
պաշտօնական գրութեամբ մը:

—Ինչպէ՞ս. . . մի՞թէ կը յուսայի որ այդ ըս-
տորութեանը գիմելու պիտի հարկադրուինք, գո-
չեց Հրաչ: Ամենեւին: Ինչ կը պակսի մեզի:
Ուսկից վախ պիտի ունենանք, նոր ամեն պատ-
րաստութիւն ժամանակին տեսնենք: Մենք մեր
ոյժը նկատել տանելով արդէն ճամբայ կ'ելնենք.
հեռեւաբար պէտք չունինք անոնց ո՛չ աջակցու-
թեան եւ ո՛չ օգնութեան: Եւ մանաւանդ, ինչ
կը կարծես, կը հաստատուի որ մեր հակառակորդ-
ները պիտի ձեռք կարկառեն մեզի, պիտի լսեն
մեր ձայնը եւ պիտի աջակցին, քանի որ մեր յա-
ջողութիւնն անկեղծ անկումն է . . .

Այս խօսակցութիւնը կը դնենք հոս որպէսզի մեր
ընթերցողները գաղափար մը կազմեն թէ ինչ մը-
տածելով կուսակցութիւնները շարունակ անջատ,
բաժանուել ու գրեթէ հակադէմ ուղղութեան մը մէջ
թափեցին իրենց ուժերն, ու ազգին դրամը վատ-
նեցին յոյժապէս:

Երբեք չի պիտի չափազանցեմ, չի պիտի ա-
ւելցուեմ բոլոր մի կողմէն, այլ՝ անաչառ, ան-
կողմիակալ ու ճշմարտութիւն արտայայտող պատ-
մութիւնը պիտի ընեմ այս երկուստադրներու բռնած
ուղղութեանց:

(Հարունակեղի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռուսոստեղծի մէջ Պէրպէրեան յո-
բէլեանի համար 145 Փր. հաւաք-
ուած և Պատրիարքարան զրկուած
է.

— Կտուց անապատի երեք վար-
դապետներ զրաժ են ի Պոլիս թէ
վանէն յատուկ քննիչ մը երթաւ.
լով անապատը, Յովսէփ եպիս-
կ և վանքին հաշիւները քննել և բա-
ւական դրամ Յովսէփ եպիսկոպոսի
կրկորդն անցած ըլլալը ստուգե-
ր է.

— Եղեւիսայէն ի Պատրիարքա-
րան քաշուած հեռագիր մը կը
ժանուցանէ թէ տեղւոյն տաշ-
նորդ ընտրուած է Անանիա վար-
դապետ հաղարապետեան, որ ար-
դէն տեղապահութեան պաշտօնով
Եղեւիս կը գտնուէր.

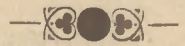
— Պուլկարիոյ այցելու հովի-
գեր Տ. Բարթոլոմէոս վարդա-
պետ Պաղճեանի հրաժարականը
մերժուած էր խառն ժողովէն և
յանձնարարուած էր անոր համար.
Բել մինչև հիմա կան կարգադ-
րութիւն Պուլկարիոյ հովու-
թեան, Նորին Գերապատուութիւն
իր վիճակին ժանդարմութիւնը յայտ-
նելով պնդել է իր հրաժարակա-
նին վրայ և խնդրել է, որ վերջ-
նական տնօրինութիւն մը ըլլայ.

— Աթէնքէն Պատրիարքարան
գրեւէ թէ կարգաւոր Սթանա-
քահանայ սքեմով խառնութ բա-
ցած և ժամագործութեան զբա-
ղած ըլլալով, տեղւոյն Հայ մատ-
րան հոգաբարձութեան ձեռք տ-
աւած միջոցներուն շնորհիւ, տե-
ղական ստորկանութիւնը բռնի
հանել տուել է յիշատիկ հեղեղե-
ցական զգեստները. Աթմ Աթա-
նաս իւր պարզ ուղարկական կը
թափառէ եղբի Աթէնքի մէջ.

— Վեհ. Հայրապետը մասնաւոր
կոնգրակով մը հրամայել է Եւրո-
պայի Հայոց հոգեւոր հովիւ Գեր.
Իւթիւճեանի ներկայ գտնուիլ Վե-
նետիկի Միսիթարեանց հաստա-
տութեան յօդուանին.

— Տեղւոյս Ազգ. վարժարանի
հոգաբարձութեան տնօրէն Տիար
Յ. Էնկիպարեանէ ստացանք զը-
րուկիւն մը, որով յիշալը յայ-
տարարելէ յետոյ թէ ինք շատ
կանուխէն իմացուցած է իր ըն-
կերներուն այդ պաշտօնը ստանձ-
նելու անկարելիութիւնը, իբրեւ
պատասխան թերթիս ուղիտակ-
ցին Դէս ու Դէնի «Ո՛ր մնացին,
ի՞նչ կընեն» վերնագրի տակ զը-
րած յօդուածին, կըսէ «սապորէ-
զը կը թողում յօժարութեամբ
գործելու փափագ ունեցողնե-
րուն և ընտրութիւնը բեկանողնե-
րուն.

Ըսել է ընտրութիւնը բեկանող-
ներ կան, մենք ալ ճիշդ ատոր
պատմութիւնը կուգէինք լսել.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ
ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ.

ԹԻՒՐԲԻԱ

Միւնիք պէյ Բարիքի թերթէ
Պուլսէյտէ պուլընուր իքէն, ըՍ-
թանպուլտան ալտըրը էմիր իւզէրի-
նէ թիւրքիայէ ալտէթ իտէրէք
Սուլթան իլէ իսթիշարէ իտէճէք
իմիշ, Վէ զանն օլընտըղընա կէօ-
րէ Սինապեան նաւ պիր Էրմէնի
խաֆիյէսի էմիր թահթընտա
ժէօն թիւրքիէր թէճէսսիւս իտէն
հէօքիւմէթ մէմուրարը Փրանսա-
տան թարտ օլընտըղընա, չիւքի
միւնսէպաթը սիյասիյէլէրի քադ
օլընտըղը ճիհէթլէ Ֆրանսա հիւ-
քիւմէթի պէօլլէ ճառուարըն
մէվճուտիյէթիւնէ լաղը օլումայօր.

— Ստանպուլտան Լօնտոնըն
Բէլմէ կազէթարուս քէշիտէ օ-
լընտան թէլէկրաֆա նաղարէն 400
քիւրտէն միւթէշիքիւ պիր ալայ
թաւգարու սանճաղը էթրաֆըն.
տաքի 12 էրմէնի քէօլլէրի իւզէ-
րիւն հիւճիւմ իտէրէք աթէշէ
վէրմիշէր. ճիւմէ էթէրէրի գաթի
իթմիշէր վէ կէնճ գըղարը գա-
չըրարագ հարէմէ կէօթիւրմիշէր.
Տիկէր պիր մալիւմթա կէօրէ
Սասուն տախի երնէ մուհասէրէ-
տէ իմիշ.

— Սուլթան քէնտի աղիկ տօս.
թընա, Ալմանեա խմբարթօրը-
նա, թիւրք վէ Ֆրանսիայ իսթի-
լաֆընա թէվաւսուտ իթմէսի ի.
չիւն պիր քէճանմէ քէօնտէրմիշ
իտէ տէ. Ալմանեա իմբէրաթօրը
քէտտ իտէրէք, Ֆրանսա իլէ պի-
րան Էվվէ իսթիլաֆա սէպէպ օ-
լան մէսէլէրի Ֆրանսանըն մաթ-
լուպը վէճ հիւլլէ հալլ իտուպ
մէսէլէրի գաբարթմաթըն քէնտիսի-
նէ թաւսիյէ իթմիշ տիր.

— Սուլթանըն շախսի իտալիէ.
սի ալտըղը գաւտար հիւքիւմէթ
խաղիւնսի տախի պօշալմագտա
տըր. միւլքիյէ վէ աքէրիյէ մէ.
մուլլար հէր կիւն նաֆիլէ հէրէ
մալիյէ չէղարէթի էօնիւնտէ,
եղըրմըշ օլան ալլըղլուրըն ալ-
մագ իլիւն ստաթլարճա պէթիւ-
մէքտէ տիրէր. Մալիյէ նաղըրը-
նը կէօրմէք գապիլ տէյիլ տիր,
զիւրա բօլիս վէ ժանտարմալար
նաղարէթի քիւմիլէն իհաթա իթ-
միշէր տիր.

ՖԻՐԱՆՍԱ

Ճիւմհուրիյէթ իթիսի Մ. Լու-
պէ Ֆրանսանըն հէյէթը վիւքէ-
լաւ տախի իթֆաթաթ իտէրէք,
խուսուսի շրմէնտըֆէր գաթարի-
տէ, Չարը իսթիգալ իլիւն Ֆը-
րանսանըն շիմալիտէ պուլընա
Տիւնքէր չէհիւնէ աղլը հարէ-
քէթ իտէճէքլէր. եալընը մալիյէ
նաղըրը Մ. Քարէօ Բարիքտէ գա-
լաճագ, տիկէր նաղըրարըն վա-

զիֆէսիւնի. մուվագաթլէն իճրա-
վէ աճէլէ իշլէրի իթէրթիպ իթմէք
իլիւն.

— Ֆրանսանըն Սին Բէթէրս
պուլի էլիսի մաթթիկ Մօնթէպէր-
տախի Բուս իմբէրաթօրըն իս-
թիգալ իլիւն իճրա օլընտագ
մաթանթան իհաթի կէշիտէրտէ
հաղըր պուլընագ իլիւն Բարիկէ
կէլէճէք իմիշ.

ԻԹԱԼԻԱ

Իտալա անարշիւթլէրի բաղար
կիւնիւ իճթիւմ իտէրէք, զըմը
զր սաշաքը սիւս հալլարալարը.
նը աշարագ վէ «եաշաքըն անար-
շիւթիկաթի պաղըրարագ բօօկ-
աւալարըն էհալիյէ կէօթէրմիշ-
լէր, վէ պիրաղ իսթիշարէտէն
սօնրա եալաշ եալաշ տաղըրմըշ
լար.

— Բիզառտէ պու նիւմայիշ տա-
հա շէտիտ օլմըշ տըր, անարշիւթ
լէր «եաշաքըն սօսիշիւթ ըսիւս.
նը» տիյէրէք պիւթիւն չէհիւ կէզ-
մէքտէ իմիշէր. Չապիթա նա-
ղըրը Բիզա շէհը էմիւնիւն, մէզ-
քիւր գաղըրըղըգտան վաղթըն-
տախապէր ալմայուպ մէնն իթ-
մէտիյի իլիւն, մուվագաթլէն
թաթիլի մէմուրիյէթ իթմէսիսի
պիթթէլէկրաֆ էմիր իթմիշ տիր.

ՉԻՆ

Չին իմբէրաթօրը թարաֆըն.
տան վէրիլէն ֆէրմայար, էճիւ-
նէպի էլիլէր թարաֆընտան գա-
պուլ օլընարագ, հաղընտա իմպ-
լանաճագ ըմըշ.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Պէրլինտէն վէրիլէն թէլէկրա-
ֆա նաղարէն բալէն Չառ.
լօթէնպուրկ մէյտանընտա քիւն
գապրիսթանը խուսուսի զիյա-
րէթ իթմիշ, վէ պիրիւնի իմբէ-
րաթօր կիլիս մէ զէվճէսի իմբէ-
րաթօրիցա Օկիւսթա մէզարլարը
իւզէրիւն պիրէր թաճ գօմըշ տըր.

ԹՐԱՆՍԿԱՆԻԱ

Միտէպուրկտան աթանս Ռէօ
թէնէ իշար օլընտըղընա կէօրէ
Միւրալայ Սքօպէլ Բէթէլ պուրկըն
ճէնուպ ճիհէթիւնտէ, գօմանտան
Ռօթըրը 103 քիշի վէ 200 պար.
կիր իլէ տէրտէթ իթմիշ. 12
Պօէր վէֆաթ իթմիշ վէ 46 եա-
րէլէնմիշ տիր.

— Լօրտ Քիշէլիւն սիպտ. 5
թարիսիլէ վէրաթիկի մալիւմթէ
կէօրէ հէման 300 գաւտար Պօէր
տիւն Օռանթ նէհիւնի կէշէրէք
Քաբ իւզէրիւն հիւճիւմ իթմիշէր
իտէ տէ ինկիլիկ օրտուսը թարտ-
ֆընտան թաղիկ օլընմըշլար.

— Բէթէրպուրկ եաղընտա
վուգու պուլան պիր միւսաւտէմէ-
տէ, Պօէրլէրտէն 19 քիշի էօլ-
միւշ, 82 եարէլէնմիշ վէ 22սի է.
սիր տիւշմիշ, ինկիլիկլէրտէն ի-

սէ 10 քիշի էօլիւ վէ 8 եարէլի
վար.

ՄԱԲԵԹՈՆԻԱ

Իհաթի կազէթալար Մօքէթօն.
եալըն հալի սիւքիւնի սէպէպլլէ
պիրպիլլէրի իթէպիլք իտէրլէր
իքէն. սիւն էթմէթիստանտա օլ-
տըրը կիպի. Չապ վէ մուքաթէ-
լէ իլէրքի կիպի տէվաթ իթ-
մէքտէ իմիշ.

ԱՃԷՄԻՍՏԱՆ

Թէհրանտան «Քալօնեա» կազէ.
թաւընա վէրիլէն մալիւմթա նա.
գաթէն, պու կիւնլէրտէ չէհիւն
հէման հէր ճիհէթիւնտէ ըսեան
գուհուր իթմիշ տիր, հիւքիւմէ.
թին Ռուսիտան իտէճէկի իս-
թիքապ սէպէպիլլէ. պաւնուն իս-
զէրիւն իրան Շահը լալիթալտը
իտաթի էօրֆիյէ թահթընա ալ-
մաղը էմիր իթմիշ. Ֆագաթ Շա-
հըն էվրագ մասար իւզէ-
րիւնտէ պուլընա թէհթիւմիկ
թահթիւթալտան անլաշլարը
իւզրէ, պու ըսեանը թէշվիկ ի.
տէնլէր Շահըն մապէին մէմուր.
լարնտան օլտըրարը անլաշլարը.
պու նիւմայիշ սաւարալմըն մալի.
լէի միւսթիֆանէ գօլլանուպ իս-
թիգալէ իհիթիւմ կէօրիւմէսի
իլիւն իմիշ.

ԱՉԴ

Այս գիշեր պարտէզ Րիկայի
մէջ թաւերական Լիւրա խմբին
կողմէ ինպատ խուճիւն գերա-
ռանուհիներէն Օր. Քաթիւնա Նի-
քօլօվայի չքիկ էլիկայի մը պիտի
տրուի.
Ներկայացուելիք խաղն է «Մէ-
տէա» կամ «Որդեպան Մայր»
և «Օտուռն գրլըճ» անուն ծիծա-
ղաշաղթ գաւեշտը.

ԹԻՒՆՃԱՐԻՅԷ

ՉԱԽԻՐԷ	
ՊՈՒՂՏԱՅ	
Վալիւն. լիպ 52/55 հքթ—8.80/7.15	
Արապա 48-58 լիպ. հքթ. 6.—10.60	
ԱՐՔԱ	
Վալիւն 100 քիւլ 8—70./9.	
Արապա 38-45 լիպ. հքթ. 4.80/5.40	
ԵՌԻԼԱՅ արապա 4.—/4.80	
ՖԱՍՈՒԼԻՍ 100 քիւլ 15./22.—	
ՉԱՎՏԱՐ 6.—/80.7.20—	
Արա վէ պուղտայ ֆիլաթլէրի հաշ մալիլէր իլիւն պէօլիւք ֆարգ իթ մէքտէ տիր.	
ՏԱՐԸ 5.60/5.80	
Կիւնտէ 550/600 արապա կէլմէքտէ. վալիւն 5.6.	
Վալիւն մուսիլէսի ալթուր ֆրանք լէ, արապա կիւմիւլլէ. նար. 22.90	
ՊԱԳԱՆԻՅԷ	
Վարնա բիւցասընտա պաղգալիէ մալիլէրի պու կիւնքի ֆիլաթլէր. ալ- թուր ֆրանք իլէ. ֆր. ՍՆ.	
ԳԱՉՎԷ 1.50/1.60	
Շէֆէր. —(Գէլլէ) քիւլ —./62	
« (քէսմէ) սանարգ 29.80	
ԲԻՐԻՆՃ—Ճարնն չու. 34.—	
Վալը. 38.50	
ԲԻՐԻՆՃ Ֆիլիպէ չուվալը 27.50	
ԲԻՐԻՆՃ Ինկիւ. — 45.—	
« րիգօն 6.80—	
ԿԱՉ. — սանարգ. 95/1.15	
ՉԷՅԹԻՆ, ԵԱՂԸ. —քիւլ —. 95/1.15	
ՍԱՐԱՅԻՅԷ	
Նարթէօն 22 ֆրանք 75 սանթիմ Օսմ. լիւրար 22.95 ֆրանք ալթուրն	
Одговорникъ Н. Драгуевъ.	